

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. De cessatione causæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

CAPVT XXII.

Summa Prædictorum.

1. **E** Notatis jam omnibus Capitibus, unde oritur irregularitas, operæpretium est, ea hic uno intuitu collecta rescribere, eo prorsus ordine, quo in præcedentibus à me sunt explicata. Sunt autem decem & octo.

- 1 Corporis Infirmitas.
- 2 Mentis Alienatio.
- 3 Vitium Corporis.
- 4 Sexus Fæmineus.
- 5 Servitus.
- 6 Infamia.
- 7 Novitas in Fide.
- 8 Defectus Scientiæ.
- 9 Præva Baptismi susceptio.
- 10 Mala Ordinis usurpatio.
- 11 Homicidium.
- 12 Mutilatio.
- 13 Bigamia.
- 14 Natalium defectus.
- 15 Hæresis.
- 16 Obstrictum esse ratiociniis.
- 17 Paupertas.
- 18 Ætas Puerilis.

2. Quæ his quatuor versibus, rudibus sanè, sed ad memoriæ compendium accommodatis colligare volui.

1	2	3	4	5
Infirmitas.	Demens.	Vitiatus.	Fæmina.	Servus.
6	7	8	9	
Infamis.	Novus.	Ignorans.	Baptismate peccans.	
10	11	12	13	14
Ordine pecc.	Occidens.	Mutilas.	Bigamusq.	Notusque.
15	16	17	18	
Hæresis.	Obstrictus.	Pauper.	Puer.	exulat Aris.

CAPVT XXIII.

De cessatione Irregularitatis.

1. **I**n præcedentibus locuti sumus sæpè de ejusmodi cessatione, sed in particulari prout se se obtulit occasio, deinceps aliqua peculiaria capita, ex quibus irregularitas cessare possit, sunt exponenda.

Et sanè de quatuor solet esse tractatio, ex Baptismo, ex ingressu in Religionem, ex cessatione causæ, ex dispensatione. Nam de quinto, puta, ex assumptione ad Summum Pontificatum, dixi supra cap. 2. n. 2.

§. I. Ex Baptismo.

1. **A**io primo, irregularitatem ortam ex puro defectu, & sine culpa (excipiam modo num. 4. ortam ex defectu lenitatis) non tolli à Baptismo. Quare Bigamus, Illegitimus, Deformatus corpore, &c. etiam post Baptismum Irregularis est, quia Baptismus solum culpam, & deformitates ex illa pendentes diluit. An aliqua Bigamia, quæ oritur ex delicto deleri per Baptismum possit, vide Gibalin. de irreg. cap. 6. q. 2. n. 6. Avilam, & Henricum ab eodem citatos, aliosque.

2. Aio secundo, Irregularitatem, quæ ortam ducit à delicto, aboleri à Baptismo, nec illam solum, quæ immu-

diat à delicto est, irregularitatem, v. g. à homicidio injusto, sed etiam, quæ mediatur, qualis est ea, quæ oritur ab Infamia commissi delicti. Hæc est notior quibus, quæ in tradit Glossa, in C. Si quis emen. prima. num. 8. Reg. 13. confirmatque Gibal. aliquæ. Sicut enim delictum, ita & ejus infamia Baptismo deletur, quæ ipsam, tum peccatum deletur, tum ejus pena. Aliam viam idem confirmandi inquit Suar. de cens. d. 4. §. 1. n. 27. Coniuncta de iur. diff. 18. dub. 8. n. 59. Farin. in frag. Irreg. n. 416. cum aliis, quod committentem delictum v. g. occidens alium injustè, non incurrere irregularitatem, quia juxta Ecclesiasticum non ligat eos, qui extra Ecclesiam sunt.

3. Aio Tertio, cum Diana p. 4. n. 2. ref. 51. Tol. de cap. 3. n. 3. Henr. lib. 14. cap. 11. n. 2. Maiolo de irreg. lib. 5. cap. 11. contra aliquos relatos à Covarr. in Clem. Si quis p. 1. §. 7. n. 5. Sayr. de cens. loc. cit. Gibal. loc. cit. n. 6. Irregularitatem ex defectu lenitatis auferri à Baptismo, quod quid neget Hurtadus de irregul. d. 2. n. 63 apud Diana loc. cit. cum Vgolino. Ratio est, quia cum per Baptismum homo constituitur nova creatura, merito Ecclesia disposuit, ut ille expurgaret horem, qui ex sanguinis effusione in occisione concipiebatur. Ne igitur argumentis sic: Per Baptismum non tollitur irregularitas Bigamiae, quæ est ex defectu significationis Sacramenti, ergo neque irregularitas defectu lenitatis, quæ est ex defectu significationis lenitatis, quæ fuit in Christo, ne, inquam, sic argumenteris; in his enim, quæ sunt ex voluntate Legislatoris hic modus argumentandi non valet. Aliam magis eruditam solutionem tradit Glossa. C. deinde d. 26. V. Inter per. quam si lubet apud ipsam lege.

4. Contrahens tamen irregularitatem, in eo & quodlibet impedimentum in susceptione ipsa Baptismi, non potatur ab ipso Baptismo, quia non debet ab Ecclesia respectare favorem, qui contra Ecclesiæ leges agit. Quia si quis extra necessitatem baptizaretur scilicet ab baptismo, non evitaret Canonicum impedimentum irregularitatis, quod in ea susceptione contrahitur. Legè citant.

5. Quid denique dicis ad sequentem casum? Petrus nondum Baptizatus propinavit Caio venenum, deinde Sacro Baptismo ritè lotus est. Sed accidit, ut post susceptum ab ipso Petro Baptismum, Caius ex allumpe veneno moreretur: et tunc Petrus tunc irregularis?

6. Respondeo. Erit utique, quia oculo tunc patet irregularitatem, quando homo moritur, sed in casu proposito Caius mortuus est, quando Petrus, ob Baptismum susceptum jam erat subditus Ecclesiæ; ergo, &c.

§. II. Ex professione solenni Religiosæ.

1. **P**er hanc Professionem, nullam de jure irregularitatem deleri, tenendum est, præter eam, quæ est ex defectu Natalium eo modo, quo suo dictum est loco.

2. De consuetudine, quisque videat: quid in sua Religione sit legitime introductum? In qua re duo sunt explorata. Alterum, Religionis ingressum reddere faciliorem irregularitatis dispensationem. Alterum, dictam legem consuetudinem, si qua in Religione est, esse servandam. De qua sic habet Suar. de cens. d. 41. §. 1. n. 7. fin. Vbi fuerit talis consuetudo (loquimur autem de consuetudine, qua, quis liber intelligatur ab omni irregularitate) retinenda est, quia licet per se sola non valeat dare jurisdictionem; est tamen sufficiens signum potestatis concessæ, etiam si fortassè tunc de expresse privilegio non constet. Hæc Suarez.

§. III. Ex cessatione Causæ.

1. **D**ixi sparsim de hac in superioribus. Nunc breviter hæc habere compendiosius. Non est hic quæstio

quæstio de irregularitatibus omnibus, an ea cessent, cessantibus causis, sed de aliquibus, quæ actu pendunt à sua causa. Irregularitates ergo ex Bigamia, homicidio, hæresis, illegitimo Natali, & similes hic locum non habent; hæ enim semel contractæ à suis causis amplius non dependent, unde ex se sunt perpetuæ, nisi accedat legitima dispensatio. At irregularitates ex defectu ætatis, scientiæ, libertatis, sanitatis, & similibus, cum pendeant ab actuali defectu, eo amoto statim cessant, & ipsæ. Lege Suar. Sayr. aliosque citatos.

2. Quid, si cesset lex irregularitatis? Explico. Est certa lex in Ecclesiâ; ut qui occidit aliquem injuste, sit irregularis. Fac ergo Summum Pontificem hodie statuere, ut non sit irregularis ille, qui hominem injuste occidit. Inquirito, an sicuti non futurus sum irregularis, si in posterum occidam aliquem, sic liberet ab irregularitate, quam contraxi ex homicidio, quod commisi, priusquam hæc nova lex constitueretur?

3. Respondeo, esse id ex verbis legis definiendum; si enim lex hæc loquatur in futurum, ut scilicet in posterum non incurritur ex occisione irregularitas, non cessabit irregularitas, antea contracta. Sicuti, si Pontifex nunc statueret, ne amplius contraheretur excommunicatio à percussione Clericis, non propterea non remaneret excommunicatus, qui ante hanc abrogationem Clericum percussit.

4. Si vero lex loquatur, etiam de præterito, in hunc ferè modum. *Definitio, ut irregularitates ex occisione contractæ non habeant amplius vigorem*, cessabit irregularitas antea contracta, seu melius Pontifex dispensare tunc censetur contractam irregularitatem.

5. Si denique dubia sint verba legis, num ea se extendant ad abrogandas antecedentes irregularitates, tunc (salvo meliori iudicio) puto, eas cessare. Hujus dicti, in quo est difficultas, ratio esse possit, quia in hoc casu, benignior legis interpretatio debet eligi: agitur enim de abrogatione legis pœnalis, qua lege pœnali ablata restituitur homo primævis iuribus, ut non reputetur indignus altari. Posita autem hac benigna, & probabili interpretatione, jam non est amplius dubia lex. Aliquid in hanc rem invenies, si legas Suar. de cens. d. 41. *sect. 1. n. 7. Bonac. de cens. d. 7. §. 5. p. 1. n. 2. Fill. tr. 20. cap. 10.*

§. IV. Ex dispensatione.

1. DE hac per occasionem plura, ferè quæ scitu sunt necessaria, dixi in præcedentibus, quibus, ut aliquid hic agamus, adde duo.

2. Primum. Si quis irregularis assumatur ad Summum Pontificatum, statim eo cessas omnis irregularitas juris humani: ejusmodi enim assumptio est equipollens Dispensatio. Similis etiam dispensatio equipollens, seu implicita est, si Pontifex, sciendo, te esse irregularem, in circumstantia, in qua judicetur Pontifex tuæ irregularitatis memor, te invitaret ad Missam celebrandam, &c.

3. Secundum. Equivocum namque verbis expedit dispensator ipsum actum dispensandi?

Respondeo, nullam præscribi formam verborum: certum est tamen, saltem, ut de dispensatione constet, aliqua esse verba externa proferenda, illam quomodocunque significantia.

4. Formulas, quibus solet Pontifex dispensare habes latè apud Corradum de praxi dispens. per totum. Formulas autem quibus delegatus commissarius sibi dispensationem expedire possit, ponit Glian. in prim. cens. V. irreg. n. 22. in sequentem modum.

Auctoritate mihi à (N) tradita dispenso tecum super irregularitate, quam contraxisti ob tales, vel tales causas (cas tunc exprimit) & habilem reddo, & te restituas executioni Ordinum, & Officiorum tuorum. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Si dispensandus nullum habeat ordinem, sic dicat dispensans:

Habilem te reddo, ad omnes Ordines suscipiendos, &c.

5. Quod si necesse sit titulum Beneficii restituere, & fructus male perceptos, juxta suo loco dicta restituere, sic addat.

Et restituo tibi Titulum, seu Titulos Beneficii, seu Beneficiorum, & condono fructus male perceptos. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

6. Tertium. Qui pluribus irregularitatibus aggravatur, plures v.g. occidit juxta supra dicta cap. 15. §. 10. a. n. 14. Vel cum diversis censuris ordinem exercuit juxta dicta cap. 14. §. 3. a. n. 8. Vel est pluries Bigamus juxta dicta c. 16 §. 2. n. 1. debetne Pontifici exponere, se tot, talibusque irregularitatibus inficium satis sit, absolute dicere, se esse irregularem?

Respondeo, Quamquam non ignoro, hoc posterius ab aliquibus affirmari, tamen tibi Auctor sum, ut singulas, earumque qualitates exprimas distinctè, scilicet semper sæpulis, & perplexitatibus divexatum plorabis. Lege de tota hac quæstione Dianam, part. 11. tr. 6. *resol. 44.* ad quam etiam facit, quod ego in superioribus dixi c. 17. §. 4. n. 16.